

DZIŚ W NUMERZE:

W przyszłym roku 10 wykładów str. 3

Byłem wujkiem Ryśka Riedla str. 4

JEMIOŁA - Żydowskie fatum str. 5

Fulnek górą w Olbrachcicach str. 8

**WTOREK
23 MAJA 2006
NR 61
ROCZNIK LXI
CENA 6 Kč**

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

DO EGZAMINU DOJRZAŁOŚCI PRZYSTĄPI 149 UCZNIÓW

Zakwitły kasztany

REGION (kor) - Dorota Czudek z Clerlicka była wczoraj pierwszą uczennicą czeskojęzycznego Gimnazjum Polskiego, która w tym roku przystąpiła - na kilka minut przed godz. 8.00 - do egzaminu maturalnego. Pierwszym przedmiotem, z którego panna Dorota zdawała, był język polski. Z rąk polonisty, Władysława Kubienia, wylosowała pytanie: „Opowiadanie i nowela źródłem wiadomości”.

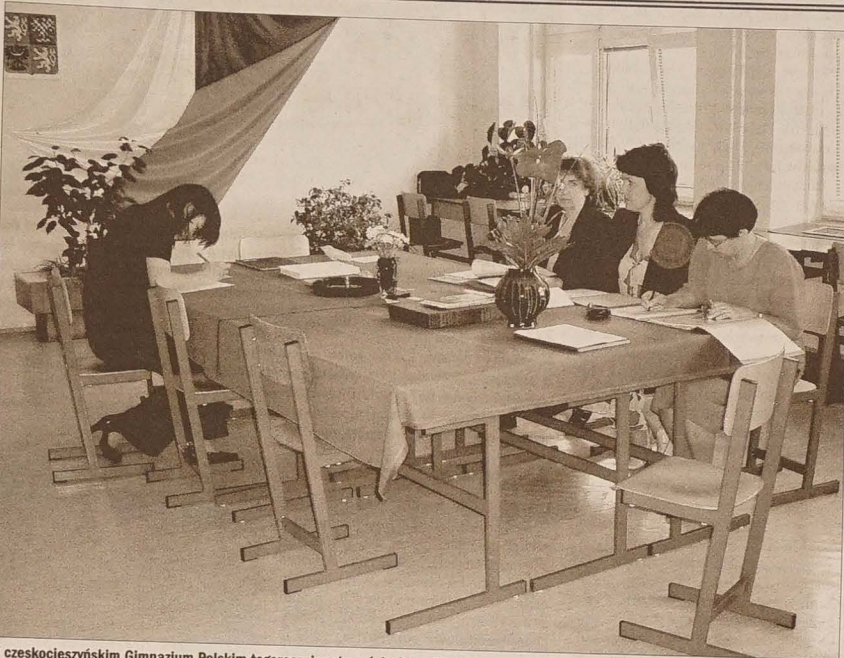
W tym tygodniu w czeskojęzycznym gimnazjum - od poniedziałku do czwartku - przed komisją egzaminacyjną stanie 30 uczniów klasy IVC (wychowawca klasy - Aleksandra Ślądzeck). Przewodniczącą komisji jest Sárka Sysalová, jej zastępcą zaś Maria Koniczna. Matury rozpoczęły się także w karwińskiej klasie IVD (wych. Jerzy Gašior), gdzie maturę zdaje 26 uczniów. Przewodniczącą komisji jest Grażyna Mlčochová, jej zastępcą Barbara Pieczka.

W Karwinie egzaminy dojrzałości zakończą się w czwartek 25 maja, w tym dniu odbędzie się też w Domu Zdrójowym w Darkowie uroczyste rozdanie świadectw maturalnych, w piątek zaś w jednej z fryzterskich restauracji komers - poinformowała nas dyrektorka gimnazjum, Krystyna Herman. - U nas matury przebiegają jeszcze w przyszłym tygodniu, do czwartku 1 czerwca, a zdawać będą

klasy IVA (28 uczniów) i B (27). Uroczystość rozdania świadectw odbędzie się 2 czerwca w Teatrze Cieszyńskim. Po czym maturzyści wyjadą na komers do Ropicy.

Wczoraj rozpoczęły się także egzaminy maturalne w polskiej klasie IVP czeskojęzycznej Akademii Handlowej (wych. Barbara Michejda, przew. komisji Eva Kazdová), gdzie do czwartku zdawać je będzie 29 uczniów.

Do piątku natomiast trwać będą matury w polsko-czeskiej klasie IVC Technikum Maszynowego w Karwinie (wych. Romana Siudová, przew. Komisji Milan Novobilský), do której uczęszcza 9 uczniów polskiej narodowości. Jak poinformowała nas dyrektorka szkoły, Czesława Lukašik, uroczystość rozdania świadectw maturalnych odbędzie się w piątek 2 czerwca w auli karwińskiej filii Uniwersytetu Śląskiego.

W czeskojęzycznym Gimnazjum Polskim tegoroczni maturzyści z klasy IV C zdają egzamin dojrzałości przed komisją, której przewodniczy Sárka Sysalová (druga z prawej).

PRZY GÓRALSKIEJ MUZYCE BAWILI SIĘ SETKI LUDZI

Pod Kozubową »myszano łowce«

KOSZARZYSKA (kor) - Przed tygodniem, w niedzielę 14 maja, „myszano łowce” po polskiej stronie Beskidów, w Isebnnej Stecówce. W sobotę 20 V natomiast imprezę pn. „Myszani łowce” urządzono - już po raz drugi - w Koszarzyskach. O ile jednak w Polsce organizatorzy skupili się na samym paśniku, w Koszarzyskach ponownie chodziło o całodzienną imprezę folklorystyczną, która niedługo może zacząć konkurować... sierpniowemu Gorolskiemu Świętu.

Na czym polega „myszanie łowców”? Chodzi o prastary pasterski zwyczaj, znany w całym Łuku Karpackim, rozpoczynający co roku wypas owiec na górskich halach. O tym, jak ono przebiegało, opowiadał w sobotę uczestnikom koszarzyńskiej imprezy (a zjechało ich pod Kozubową kilkadziesiąt) - piękną gwarą - uczeń miejscowej

czeskiej podstawówki, Janek Kožoň. Po godz. 11.00 zaś publiczność mogła się na własne oczy przekonać, jak ten obrzęd wyglądał w rzeczywistości. Była zatem ceremonia „kludzynio” owiec we wspólnym kręgu wokół jodełki, spędzenie ich do koszora, okadzenie i wspólna modlitwa. Wreszcie pierwsze dojenie.

ciąg dalszy na str. 2

Podczas „Myszanie łowców” w Koszarzyskach nie mogło zabraknąć ceremonii „kludzynio” owiec wokół jodełki.

53. DZIEŃ OSZELDY
Dom PZKO Niebory
Piątek 26. 5. 2006

godz. 16.00
Seminarium historyczne
Sobota 27. 5. 2006
godz. 15.00

Koncert orkiestry dętej
Dzieci przedszkola i szkoły w Nieborach
Chóry „Godulan - Ropica”, „Zgoda-ZPIT” Oldrychowiec
Zespoły folklorystyczne:
„Hercowicek”
„Podolice” - Słowacja
Prezentacja rzemiosł:
Kornkarstwo, kowalstwo i inne.

Togoda

WTOREK - Zachmurzenie umiarkowane do dużego, lokalne opady deszczu. Temperatura w nocy od 14 do 10 st. C, w dzień od 18 do 24 st. C.
ŚRODA - Zachmurzenie umiarkowane z rozproszonymi, lokalne opady deszczu. Temperatura w nocy od 12 do 8 st. C, w dzień od 16 do 20 st. C.

Święto w Równi

OLDRZYCHOWICE (man) - Sobotnia uroczystość z okazji 100-lecia polskiej szkoły w Równi była bardzo okazała. W sali restauracji „U Tyrasa”, która zamieniła się w teatr, uczniowie oldrzychowieckiej szkoły wystawili przedstawienie pt. „Za siedmioma górami” autorstwa Ewy Szelburg Zaremby.

Pasibrzuch (Radek Rusz - 5. kl.), Dusigrosz (Noemi Bocek - 4. kl.) oraz ich młodszy brat Jasiek (Dariusz Nogol - 5. kl.) wyruszają po żywą wodę. Jak to już w bajkach bywa, najmłodszy Jasiek pozbawia króla (Rafal Mohammad - 5. kl.) jego dolegliwości zdrowotnych, ożywia starszych braci i w ten sposób ratuje Zabę, córkę króla (Karolina Heczko - 5. kl.), która zostaje jego żoną. Nie szczędzący małym aktorom gromkich oklasków widzowie mogli się przekonać, że prawdziwa miłość do matki przetrwałaby wszystkie burze i że dobro zawsze zwycięża nad złem.

Reżyserem przedstawienia był Władysław Walach, były dyrektor szkoły. O oprawie muzyczną zadbał Daniel Bocek; autorkami kostiumów, choreografii, scenografii i charakterystyki były nauczycielki Alina Rucka, Anna Wojnik oraz kierowniczka

szkoły Janina Markowa. Wśród kilkunastu bukietów złożonych na ręce nauczycielek wyróżniał się skromny bukietek niezapominajek, który wychowankowie w roli konferansjerów, Marek Szlar i Barbara Walek, wręczyli kierownicze Markowej. Jako że nauka szkolna we wsi rozwija się od II połowy XVIII wieku, zamiast tradycyjnego „Sto lat!” tym razem odśpiewano „Trzysta lat!”.

Uroczystości rocznicowe zwieńczył odbywający się w parku szkolnym festyn jubileuszowy. Poprzedził go pochod od restauracji „U Tyrasa” pod szkołę.

ciąg dalszy na str. 3

Zaszczep psa!

KARWINA (wak) - W powiecie przebiega akcja szczepienia psów przeciwko wścieklej. W przychodniach weterynaryjnych psy zaszczepić można przez cały rok, masowe akcje na otwartym terenie od lat przeprowadza się właśnie w maju. O przyjęciu szczepionki powinni pamiętać przede wszystkim ci, którzy swojego pupila zabierają z sobą na zagraniczny urlop. Z dniem wejścia do Unii Europejskiej psy muszą mieć bowiem w swoim paszporcie datę ostatniego szczepienia.

NAJWIĘCEJ ZARABIAJĄ MENDŻEROWIE, NAJMNIEJ PRACOWNICY NIETYKWAŁIFIKOWANI

Jak wynika z danych udostępnionych przez Czeski Urząd Statystyczny największe gaże w Republice Czeskiej przysługiwały w roku 2005 mężczyznom-pracownikom w administracji państwowej i samorządowej oraz na kierowniczych stanowiskach. To właśnie ci ludzie stanowią elitę finansową. Miesięcznie zarabiają 49 853 korony; kobiety zatrudnione na tych samych stanowiskach otrzymują o 19 Kc tys. mniej. Najgorzej opłacaną grupą są niewykwalifikowane pracownice. Ich zarobek brutto wynosi 10 814 Kc. Również w tym sektorze na wysokość otrzymywanego wynagrodzenia wpływa płeć. Różnica w zarobkach kobiet i mężczyzn wynosi w tym przypadku 3204 korony na korzyść tych drugich.

Najmniej dyskryminująca gałęzią sfery budżetowej były służby mundurowe. Tutaj różnica w zarobkach wynosiła niespełna 500-600 koron na korzyść mężczyzn.

Duże różnice zanotowano natomiast w pensjach pracowników naukowych. W tej branży męż-

czyźni zarabiali miesięcznie przeciętnie 33 920, kobiety - 24 758, pensja nauczyciela wynosiła 27 300, nauczycielki - 20 353 korony. Więcej od kobiet zarabiali też mężczyźni pracujący w usługach i handlu (16 154 i 12 229), administracji (20 332 i 16 648) oraz w rolnictwie (14 426, 12 666).

Kobietom gorzej

Największa dysproporcja między zarobkami kobiet i mężczyzn występuje wśród osób z wyższym wykształceniem - w tej grupie wynagrodzenie kobiet jest niższe o około 30 proc. Panie z dyplomem pracują również na stanowiskach poniżej swoich kwalifikacji i rzadziej niż panowie zajmują stanowiska kierownicze. Dominują natomiast na rynku pracy w kilku sektorach, m.in. takich jak: edukacja, ochrona zdrowia i pomoc społeczna, hotele i restauracja.

Z przeprowadzonych badań wynika również, iż istnieją duże różnice między przeciętną płacą

w najbogatszym i nuboższym regionie RC. I tak na przykład przeciętny pracownik w Pradze zarabia miesięcznie 28 260 koron, podczas gdy w województwie olomuńskim - 15 238. Miesięczna pensja sprzedawczyni w Zlinie wynosiła 10 767 koron, w Ostrawie lub Olomuńcu - ponad 12 tysięcy koron.

Zdaniem analityków, w ciągu kilku następnych lat nadal będą się powiększać różnice plac pomiędzy regionami. W wyniku otwarcia granic i liberalizacji możliwości inwestycyjnych główny strumień pieniędzy nie popłynie na prowincję, ale do głównych, i tak już stosunkowo bogatych ośrodków - Pragi, Brna, być może także do województwa morawsko-śląskiego, co doprowadzi do wzrostu plac w tych regionach. Ale nawet w poszczególnych krajach Unii, pomimo długoletniej tradycji wolnego rynku, istnieją poważne różnice placowe pomiędzy województwami. Zjawisko regionalizacji plac jest absolutnie naturalne w gospodarce liberalnej, nie należy więc oczekiwać, że u nas będzie inaczej.

(wak)

TYDZIEŃ

15 - 21 V 2006

■ Burmistrz słowackiego miasta Zlata Moravce rozbiła namiot przed siedzibą rządu w Bratysławie i rozpoczęła głodówkę. Protestuje w ten sposób przeciwko zwłocze w przystąpieniu do budowy obwodnicy w swoim mieście.

■ Szczyt najwyższej góry świata, Mount Everestu, zdobył nowozelandzki alpinista Mark Inglis, który przed 25 laty stracił wskutek odmożeń obie nogi.

■ Komisja Europejska odłożyła o kilka miesięcy decyzję o przystąpieniu Rumunii i Bułgarii do Unii Europejskiej. W tym czasie oba kraje ubiegające się o członkostwo w Unii muszą wykażać się postęпами w reformach.

■ Siedem osób, w tym wiceminister spraw wewnętrznych Inguszi, zgineło w zamachach bombowych w Nazranju, stolicy tej rosyjskiej republiki. Do zamachów przyczyniła się cześć bojownicy.

■ Prezydent Iranu, Mahmud Ahmadinejad, odrzucił ofertę Unii Europejskiej w sprawie dostarczenia nowoczesnego reaktora w zamian za zamrożenie przez Iran programu wzbogacenia paliwa jądrowego.

■ Ponad 300 śmiertelnych ofiar spowodowała trwająca już ponad tydzień fala przemocy w brazylijskim mieście Sao Paulo. Policja straciła w walkach ze światem przestępczym dotychczas 60 funkcjonariuszy.

■ Senat amerykański przyjął poprawkę do ustawy imigracyjnej, która umożliwiła włączenie Polski do programu ruchu bezwizowego. Jeśli poprawka zostanie przyjęta przez Izbę Reprezentantów, może umożliwić przyjazd Polaków do USA bez konieczności uzyskiwania wizy.

■ Delegacja rządu RC podjęła w południowokoreańskim Seulu końcową umowę o budowie fabryki samochodów firmy Hyundai w Noszowicach.

■ Tajfun Chancan, który zaatakował południowo-wschodnią Azję, spowodował śmierć kilkuset osób. Kolejnych co najmniej 300 ludzi uznano za zaginionych. Chodzi głównie o rybaków, którzy nie zdążyli wrócić z połowów.

■ Na posiedzeniu czeskiej Izby Lekarzy Stomatologów doszło do rekońcywn. Miroslav Macek uderzył ministra zdrowia RC Davida Ratha za to, że ten powiedział w wywiadzie prasowym, iż Macek ożenił się dla pieniędzy. Bójkę pokazaly wszystkie czeskie kanały telewizyjne.

■ Na trzeciej największej rzecie świata, chińskiej Jangcy, została zakończona budowa tamy największej zapory na świecie. Jej wysokość wynosi 185 metrów, a długość 2300 m.

■ Izraelski rząd zdecydował się udzielać pomocy gospodarczej Autonomii Palestyńskiej, jednakże w pominięciu Hamasu, który jest przez Izrael uważany za organizację terrorystyczną.

■ Premier Hiszpanii, Jose Luis Zapatero, zapowiedział, że w czerwcu rozpoczyna się bezpośrednie rozmowy z baskijskimi separatystami z terrorystycznego ugrupowania ETA.

■ Amerykański Senat uznał angielski za oficjalny język Stanów Zjednoczonych. Izba Wyższa amerykańskiego Kongresu określiła ten język mianem „jednoczącego” kraj. Dotychczas USA nie miały określonego statusu języka narodowego.

■ Południowo-zachodnie regiony Czech nawiedziła gwałtowna wichura, powodując znaczne szkody materialne.

■ Mieszkańcy Czarnogóry głosowali w referendum, czy chcą pozostać w luźnym związku z Serbią, czy też wejść na drogę prowadzącą do niepodległości. Frekwencja w głosowaniu osiągnęła ponad 85 proc. (M. B.)

FOT. J. KUBICEK

Drogi są dziurawe jak ser szwajcarski. Powodem fatalnego stanu dróg jest nie tylko duża zima i sól, lecz również fakt, że przez długie lata nie regenerowano sukcesywnie ich nawierzchni bitumicznej. Zniszczenia te jednak nie zostaną usunięte od razu. Jak się dowiedzieliśmy w zarządach dróg, większość ważniejszych szlaków komunikacyjnych powinna zostać naprawiona do końca czerwca. Jan Hořeni, rzecznik Dyrekcji Dróg i Autostrad, powiedział nam, że firma na renowację dróg szybkiego ruchu oraz dróg pierwszej klasy na razie otrzymała od państwa 2,4 mld koron, co jest kroplą w morzu potrzeb. Tak że wygląda na to, że usunięcia śladów zimy na wszystkich naszych drogach przed końcem wakacji raczej trudno się spodziewać. Do najbardziej zdeprawowanych należą ulice Cz. Cieszyina. Drogowcy (na zdjęciu podczas prac na ul. Frydeckiej) w ekspresowym tempie starają się je zreperować, niemniej czeka ich jeszcze ogrom pracy.

Wyjadą nad morze

HAWIERZÓW (wak) – Ponad dwa miliony koron przeznaczono w tym roku z kasy miejskiej na wczasy zdrowotne 250 najmłodszych hawierzowian. Część z nich spędzi wakacje w krajowych ośrodkach wypoczynkowych, ponad 240 wyjedzie nad morze do Chorwacji. Dziesięciodniowe pobytu dla dzieci w wieku od 7 do 15 lat udało się załatwić dzięki gospodarzom miasta Omsz, które przed dwoma laty podpisało z Hawierzowem umowę o współpracy.

Dar dla szpitala

KARWINA (wak) – Specjalny mikroskop, dzięki któremu można wykryć i leczyć wady słuchu, trafił na oddział laryngologii rajskiego szpitala. Badania przy pomocy tego, sprzężonego z komputerem urządzenia o niedużych gabarytach, trwa kilka sekund i jest bezbolesne. Darczyńcą jest karwiński magistrat. Mikroskop kosztował ćwierć miliona koron.

MAŁA CZARNA PRZY STOLIKU POD CHMURKĄ SMAKUJE NAJLEPIEJ Kawiarniane ogródkki

HAWIERZÓW (wak) – Właściciele restauracji i kawiarni już od kilku tygodni kuszą przechodniów kolorowymi, letnimi ogródkami. Ludzie bardzo chętnie siadają przy stoliku pod chmurką, by poobserwować innych i zrelaksować się. A kawa na świeżym powietrzu często smakuje lepiej niż w zamkniętym i zadymionym pomieszczeniu. Tak będzie co najmniej przez kilka następnych miesięcy.

– O możliwości prowadzenia kawiarnianych ogródków zabiega coraz więcej osób, wśród nich również właściciele cukierni i barów szybkiej obsługi – dowiedzieliśmy się w Wydziale Gospodarki Lokalnej przy hawierzowskim

magistracie. Decyzja o zgodzie na prowadzenie ogródka uzależniona jest od stanowiska Wydziału Komunikacji, w przypadku, gdy ogródek ma być usytuowany w pobliżu szlaków komunikacyjnych. Nie mogą starać się o jego otwarcie właściciele punktów gastronomicznych, którzy nie mogą zapewnić gościom możliwości korzystania z toalet.

Te wymogi dotyczą jednak ogródków usytuowanych na gruntach miejskich. Na działkach prywatnych, o tym jak będzie ogródek wyglądał i gdzie będzie usytuowany, decyduje sam właściciel gruntu.

Piekawostki

Też planują...

Małpy są zdolne do tworzenia planów na przyszłość odległą nawet o kilkanaście godzin. Potwierdziły to eksperycie niemieckie naukowców, opublikowane w ostatnim „Science”. Do tej pory uważano, że ludzie są jedynymi istotami, zdolnymi myśleć z takim „wyprzedzeniem”. Zestawy kamiennych narzędzi i ostrzy włóczni znajdowane na stanowiskach archeologicznych pozwalają sądzić, że już setki tysięcy lat temu nasi przodkowie woleli być przygotowanymi na „wszelkie wypadki” przyszłości. Publikujący w „Science” Nicholas J. Mulcahy i Josep Call z Instytutu Antropologii Ewolucyjnej Maxa Plancka w Lipsku przekonują obecnie, że korzenie zachowań związanych z przewidywaniem tkwią bardzo głęboko w przeszłości wspólnej dla ludzi i naszych małpich krewniaków. Naukowcy ci wykazali, że wielkie małpy – szympansy bonobo i orangutany – są w sta-

nie „z myślą o przyszłości” przechować sprawdzone wcześniej narzędzia.

Zniszczyć termity

Wiele wskazuje na to, że termity przestaną zagrażać Zakazanemu Miastu w Pekinie. Słynny kompleks, dawną siedzibę cesarzy chińskich, przed dalszą dewastacją uchronić powinny urządzenia, umożliwiające eksterminację całych rojów – podaje poniedziałkowe wydanie dziennika „China Daily”. Mimo oprysków, nasilających się w maju i czerwcu, które są miesiącami legowymi termitów, zaręczane owady nadal podgryzają drewniane zabytkowe obiekty. Nowa aparatura wabić będzie insekty w „zapachowe”, pokryte otwadobójczym proszkiem pułapki, rozstawione wzdłuż szlaków migracji szkodników. Za ich pośrednictwem toksyczny specyfik trafi do gniazd rodujących, gdzie powinien się spustoszenie. W termitierach żyją czasami

Pod Kozubową »mieszano łowce«

Dokończenie ze str. 1

– A jak łowczorz kupą nadoji, tak se bedzie w tym roku darzić – informował Leszek Richter, prezes Sekcji Ludoznawczej oraz Jablonkowskiego Ogniska Oddziału Górali Śląskich Związku Podhalan, które były głównymi organizatorami koszarzyskiego „mieszania”.

Miłośnicy folkloru z całego regionu i Polski (gośćmi imprezy byli m.in. kapelan Związku Podhalan ks. Władysław Żażel i prezes Oddziału Górali Śląskich Piotr Kohut), obejrżeli obrzęd, a także wysłuchali muzyki w wykonaniu kapel góralskich „Torka”, „Lipka”, „Bukóń” czy „Polynica”, braci Byrtków z Żywiecczyny, morawskich (Pavel Čip i Rostislav Winkler) i słowackich (Jarko Sloboda z Martína). Z Czadcy przyjechał też zespół „Kysučan” z tańcami i pieśniami pasterskimi.

„łowczorze” pod kierownictwem Jana Koźdonia.

W konkursie „Ło nejlepszo łowczorza” zmierzli sily ponad 10 osób płci obojga, które współzawodniczyły w stryżeniu i dojeniu owiec. W stryżeniu zwyciężyła Hana Pivcová, w dojeniu Pavol Suška. Najlepszym „łowczorzom” zaś ogłoszono Stanislawa Cymorka. W konkursie plastycznym pt. „Helo, helo Helyno” zwyciężyła praca zbiorowa uczniów klas 1-2 koszarzyskiej czeskiej podstawówki przed pracami polskiego przedszkola w Milkowie i PSP w Koszarzyskach. Za najkrople kapuśnik (kolacz z kapustą) uznano dzieło pań Gertrudy Szkatulowej i Anny Koźdonowej z Koszarzysk. Nagrodę za najlepszą modułową organizatorzy przyznali Teoduziu Sikorze z Jasienia.

Do skosztowania były placki i baranina z grilla oraz owczy ser, który na miejscu wytwarzali w kolibie

Tylko na rowerze

BOGUMIN (jb) – W tych dniach, tuż przed obchodami 750-lecia miasta, została zakończona kolejna część projektu mającego na celu rozwój i promowanie Bogumina.

Chodzi o budowę czterech lokalnych ścieżek rowerowych przecinających się w bogumińskim centrum rekreacyjno-wypoczynkowym za parkiem Bezruč. Na wszystkie ścieżki mogą wyruszyć nie tylko wytrawni rowerzyści, ale także rodziny z dziećmi i ci wszyscy, którzy po prostu z rowerowego siodełka chcieliby bliżej przyrzeć się miastu i okolicy. Jedną ze ścieżek rowerowych prowadzi m.in. koło rychnwaldzkich stawów, przez las Brzezina w Zablociu, koło kapliczki św. Anny i farmy hodowli krusi.

Wybierając inną ścieżkę, można obejrzeć to, co pozostało z dawnego zamku w Rychwałdzie. Najkrótsza za poprowadzi do Bogumina rowe-

rzystów przekraczających granice w Starym Boguminie-Chałupkach. Mapki ścieżek wraz z podstawowymi informacjami dla rowerzystów i innych turystów można otrzymać m.in. w miejskich ośrodkach informacji. Opracowano je w trzech językach – czeskim, polskim i angielskim.

Felietonista prostuje

Przepraszam Czytelników za błędną informację, która pojawiła się w tekście mojego sobotniego felietonu i o której istnieniu poinformowałem mnie błyskawicznie Marek Słowiaczek. Otóż Andrzej Lepper dołączył do grona znacznych osobistości typu Davida Duke'a (byłego szefa Ku Klux Klanu) i otrzymał tytuł doktora honoris causa w Kijowie – czyli na Ukrainie, a nie na Litwie. Jeszcze raz przepraszam.

DAREK JEDZOK

Rozpoczęto budowę obwodnicy

CZ. CIESZYŃ (ar) – W poniedziałek 22 maja oficjalnie rozpoczęto budowę drugiego odcinka obwodnicy Cieszyńskiego Cieszyina o długości 2,040 km. Inicjatorem na skrzyżowaniu z ulicą Frydecką nawiazę do drogi czteropasmowej biegnącej od mostu granicznego w Kocobędzu. Inwestycja kosztować będzie 566 mln koron i sfinansowana zostanie z funduszu drogowego infrastruktury transportu.

Zgodnie z planem, budowa tego odcinka powinna zostać zakończona pod koniec roku 2008. Zdaniem przedstawicieli inwestora, Zdeněk Morysový, dyrektorki Zarządu Dróg Ostrawy, obwodnica będzie miała ogromne znaczenie dla Cz. Cieszyina. Wyprowadzi z centrum miasta transport ciężarowy, w szczególności TIR-y. Dzięki skróceniu dwupojazdowemu z linią kolejową Bogumin-Zylinia w sąsiedztwie Balin, kierowcy nie będą już musieli czekać przed szlabanami.

Częścią składową tej inwestycji jest również osiem mostów nad torami kolejowymi linii Bogumin-Zylinia Frydek-Cz. Cieszyin oraz nad drogami lokalnymi, rzekami i potokami.

W związku z tym, że rząd RC zaciął ministerstwu transportu, był w związku na strefę przemysłową w Noszowicach, obwodnica oddana do stała już w czerwcu r. 2008, a więcej roku przed terminem. Przedstawiciel realizatora, Pavel Vitek, z firmy ODS zadeklarował, że spółka ta postara się sprostać temu zadaniu.

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

glos ALU D U
A sk
kl
po
sz
pie
po
His
swi
wyt
toru
nare
nara
Śląsk
kultu
posi
sier
ska C
Ś
W
Doko
Public
szkołę
złosci
wym w
folklor
wice” o
go Zbor
go A.W.
szkoła-
utraccia
ścią PSP
wej. Obe
ukę pobie
letnim
nr 5, p
WSPÓ
53. »DZIE
Cie
NIEBORY (HS
maja o godz. 1-
wsze tworzy
przez nieborow
spóły Terchow
ca”, „Zgoda”, Z
Filipczyk, orkie
kolejkę poprowa
Od trzech la
pracy z sekcjan
w, imprezowe t
o godz. 16.00 o
znawca semina
ladowym. Bedzi
Brannej, Strój J
ka”, „Górali Śl
Śląsk” i „Przeje
z Jabłonkowa.
Pierwszy festy
borów dra Pawła
miel. Organizacy

MUR: ARCYCIEKAWY WYKŁAD PROF. KAROLA DANIELA KADŁUBCA

W przyszłym roku 10 wykładów

Niewielkie wielkim zainteresowaniem publiczności cieszyły się drugie zajęcia Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego. Organizatorem tego przedsięwzięcia, którego celem jest formą cyklicznych wykładów przybliżyć szerokiej publiczności najciekawsze momenty historii i współczesność Ziemi Cieszyńskiej, jest sekcja oświatowa ZG PZKO.

Organizatorzy mogli być zadowoleni. Auditorium w auli Gimnazjum Polskiego wysłuchało arcyciekawego wykładu prof. Karola Daniela Kadłubca pod tytułem Europejskość Śląska Cieszyńskiego.

Wykładowca stwierdził na wstępie, że na Śląsku Cieszyńskim żyło się po europejsku już od zarania dziejów. Historia dostarcza nam wielu faktów świadczących o bogactwie kulturowym, jakie może zrodzić się na terytorium zamieszkanym przez więcej narodów. Dotyczy to między innymi terenów przygranicznych, takich jak Śląsk Cieszyński, gdzie miejscowa kultura od samego początku mogła postawić się wpływowi kultur sąsiednich. Położenie geograficzne Śląska Cieszyńskiego sprawiło, iż teren

ten od początku swego okresu historycznego wielokrotnie stał się platformą takich zderzeń kulturowych i wpływów dziejotwórczych. Zatem już w średniowieczu miał charakter wielokulturowy. Swoją szczególną rolę, zwłaszcza w dziedzinie oświaty i nauki w języku ojczystym, odegrała tu reformacja. Współżycie obok siebie ewangelików i katolików doprowadziło do minimalizacji analfabetyzmu i powstania na Śląsku Cieszyńskim kultury tolerancji. Wśród wielu wykładów z referatu przytoczę tylko jeden: tu ewangelicy nie pracowali w czasie katolickich świąt i odwrotnie.

Po wykładzie przebiegła rzeczowa dyskusja, w której słuchacze swe zainteresowanie wyrazili przez zadawanie przeróżnych pytań, czy sami pró-

bowali uzupełnić wykład pana profesora. Po spotkaniu organizatorzy zapowiedzieli, że po wakacjach zajęcia Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego sformalizują. A więc w roku szkolnym 2006/2007 odbędzie się 10 zajęć – każde wraz z dyskusją potrwa półtorej godziny. Zajęcia odbywać się będą regularnie, w każdy pierwszy czwartek miesiąca.

Uczestnicy zajęć otrzymają indeksy. Słuchacze, którzy będą regularnie uczęszczać na zajęcia, otrzymają zaliczenia. Odpowiednią liczbą uzyskanych zaliczeń da uczestnikom prawo do posługiwania się odpowiednim tytułem. Jaki tytuł przysługiwał będzie absolwentowi ponadgeneracyjnego uniwersytetu, nikt na razie nie chciał zdradzić. Doświadczymy się po wakacjach. Natomiast na początku czerwca odbędzie się ostatni wykład tego roku: wspaniale zapowiadający się odczyt o literaturze zaolziańskiej Kazimierza Kaszpera. Zachęcam do wzięcia udziału.

JÓZEF SZYMCEK

Chór „Wiolinki” dyrygowany przez Danutę Cymerys w trakcie Majowego Koncertu.

Koncert dla mam

BYSTRZYCA (man) – „Słońce na dnie weź” – taki był tytuł sobotniego Koncertu Majowego, który z okazji zbliżającego się Dnia Matki młodzi wokaliści z PSP im. Stanisława Hadymy w Bystrzycy zadedykowali swoim mamusiom. W sali gimnastycznej starej szkoły podstawowej panowała miła atmosfera. Koncert rozpoczął się od hymnu „Gaude Mater Polonia”. Po czym przedstawił się chór „Collegium Cantorum” pod batutą Haliny Goniewicz-Urbaś. Do jego wysokiego poziomu artystycznego dostrój szkolny zespół śpiewaczy „Crescendo”, dyrygowany przez Danutę Cymerys (akompaniament Pavel Jekerle i

kapela „Gróniczek” Jasia Kubeczki). Zabrzmiąły m.in. „Piosenka moja”, „Lato”, „Ojcowi dom”, „Mury”. Serca ponad setki słuchaczy podbili mali chórzyci z „Wiolinki”. Gościnnie wystąpili uczniowie Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Kubisza w Cieszynie. Następnie kilku „crescendowców” dało popis swoich umiejętności wokalnych podczas występów solowych. „Do nieba nie chodzę” zaśpiewał Dariusz Cymerys, „Can’t Flight To Moonlight” Małgorzata Michejda, natomiast Oliwia Starzyk i Izabela Czernek „Kolorowe Jarmarki”. Sala nagrodziła młodych artystów frentycznymi brawami.

RYDUŁTOWY W PREZENCIE DLA ORŁOWEJ

Wiosenna rewia

ORŁOWA (wak) – Piosenką „Ojczyzna ma drogą” chór mieszany „Zaolzie” orłowsko-lutyńskiego MK PZKO zainaugurował w ub. sobotę koncert pn. „Wiosenna rewia” zorganizowany w ramach Dni Miasta. Imprezę zadedykowało zaprzyjaźnionej od lat Orłowej – miasto Rydułtowy. W pierwszej części, którą prowadzili Marian Jędrzejczyk oraz Janina Turek, chór „Zaolzie” pod kierownictwem Urszuli Odrzłi i Anieli Mulki wykonał pięć utworów.

przygotowano w formie widowiska, wystąpili artyści scen estradowych i kabaretów śląskich. Piosenkarzom towarzyszył big band orkiestry rozrywkowej KWK oraz zespół taneczny „Sukces” z Rydułtów. W ich wykonaniu wysłuchano piosenek ze znanych musicali oraz operetek. Spontaniczny śmiech na twarzach widzów wywołały humorystyczne scenki konferansjerów artysty estradowego, Mariana Makuli, oraz dziennikarza z Radia „Piekary”, Andrzeja Misia.

Burliwymi okłaskami widownia przywitała na scenie po raz pierwszy występujący w Orłowej Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Bazuny” z miejscowości Żuków na Kaszubach, odległej 20 km od Gdańska.

Sobotnią nad wyraz udaną imprezę zakończono kankanem oraz fajferkami.

Zespół zapoczątkował swoją działalność w 1971 roku. Nazwę przyjął od drewnianej trąby pasterskiej zwanej tam „bazuną”. Orłowska publiczność z wielkim zainteresowaniem odebrała program reprezentujący folklor kaszubski. Misternie i z werwą wykonane skoczne tańce oraz pieśni śpiewane „po kaszubsku” wciągnęły do zabawy całą salę.

Jej uczestnicy mogli też skosztować specjalów kuchni śląskiej przygotowanej przez panie z rydułtowskiego Klubu Gospodyń Wiejskich.

W drugiej części imprezy, którą

Burmistrzowie Orłowej i Rydułtów – Radisław Mojżisek i Alfred Sikora – podkreślają z dumą, iż współpraca obu partnerskich miast już dawno przekroczyła poziom oficjalny i polega nie tylko na kontaktach służbowych. Zamieniła się bowiem w pełne przyjaźni i ciepła kontakty kolegów i przyjaciół.

Kaszubi wciągnęli do zabawy całą widownię.

Święto w Równi

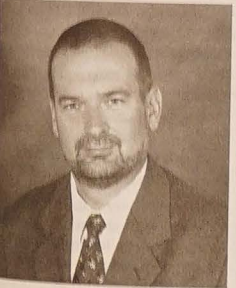
Dokończenie ze str. 1 Publiczność miała okazję zwiedzić szkołę oraz wystawę traktującą o przeszłości szkoły. W programie festywnym wystąpili przedszkolacy, zespoły folklorystyczne „Torka” i „Oldrzychowice” oraz orkiestra dęta miejscowego Zboru Śl. Kościoła Ewangelickiego A.W. Dodac wypada, że w r. 2003 szkoła-jubilatka w Oldrzychowicach utraciła samodzielność. Została częścią PSP w Trzyciu przy ul. Dworcowej. Obecnie w jej pięciu klasach naukę pobiera 26 uczniów.

Na pierwszym planie Jasiek (D. Nogol) i księżniczka (K. Heczko), w tle król (R. Mohamad).

ODS Trzyniec oraz kandydat nr 9 IVO KANTOR

Zaprasza na projekcję filmu „Román pro ženy” w kinie letnim „Bratří Čadiků” w Trzyciu, dnia 25.5.06 przy szkole podst. nr 5, przed wejściem do parku leśnego.

- PROGRAM:
1. Prezentacja kandydatów do Izby Poselskiej Parlamentu RC
  2. Trampolina dmuchana dla dzieci
  3. Muzyka na żywo „Šuba Duba Band”
  4. Kino letnie „Bratří Čadiků” film „Román pro ženy”
  5. Inne atrakcje

POCZĄTEK O GODZ. 17.00

WSPÓLNIE DLA WOJEWÓDZTWA MORAWSKO-ŚLĄSKIEGO

53. „DZIEŃ OSZELDY” POPRZEDZI SEMINARIUM NA TEMAT

Cieszyński strój ludowy

NIEBORO (HS) – W Nieborach odbędzie się w sobotę 27 maja o godz. 14.30 53. „Dzień Oszeldy”. Obchodom od zawsze towarzyszy bogaty program kulturalny W tym roku przez nieborowską scenę przewinę się m.in. słowackie zespoły „Terchovček” oraz „Podolie”, chóry „Godulan-Ropiča”, „Zgoda”, ZPIT „Oldrzychowice”, gawędziarz Tadeusz Filipczyk, orkiestra dęta „Jablunkovanka”. Wieczorną dyskusję poprowadzą bracia Bartnicy.

członków sąsiednich kół PZKO w dniu 30 maja 1954 r. Pierwszy „Dzień Oszeldy” rozpoczął się odsłonięciem tablicy pamiątkowej w polskiej szkole podstawowej w Nieborach. Tablica znajduje się tam do dnia dzisiejszego. Później spód szkoły wyruszył uroczysty pochód zmierzający na łąkę obok domu rodzinnego Pawła Oszeldy. Warto przypomnieć, że w 1954 roku do Nieborów zjechało przeszło 1500 gości z całego Zaolzia. Na „Dzień Oszeldy” można było dotrzeć specjalnymi autobusami kursującymi z dworca w Trzyciu.

Od trzech lat organizatorzy przygotowują w współpracy z sekcjami ZG PZKO seminaria popularno-naukowe, imprezy towarzyszące. W tym roku w piątek 26 maja o godz. 16.00 odbędzie się organizowane z Sekcją Ludoznawczą seminarium poświęcone cieszyńskim strojom ludowym. Będzie można wysłuchać referaty Wiesławy Brannej „Strój Jacków z Jablonkowa”, Grzegorza Studnickiego „Strój Wałachów Cieszyńskich”, Leszka Richtera „Strój Góralski Śląskich” oraz Jana Szymnika „Strój Łachów Śląskich”. Przyjemną atmosferę zapewni kapela „Bukół” z Jablonkowa.

Impulsem do zapoczątkowania tradycji „Oszeldówek” była przypadająca na 26 czerwca 1954 90. rocznica śmierci dra Pawła Oszeldy. Ten rewolucjonista i bohater Wiosny Ludów, więziony na Szpilbergu, zmarł na gruźlicę kości z dala od bliskich i rodziny w Szoproniu na Węgrzech. Wojskowego lekarza pożegnała przyszła żona i córka oraz garstka znajomych Węgrów i przyjacieli Słowak. Rodzina w Nieborach o śmierci Pawła Oszeldy dowiedziała się kilka tygodni później. Na Węgrzech pozostały tylko wpisy w księgach metrykalnych. Członkowie MK PZKO w Nieborach odwiedzili cmentarz w Szoproniu, nie odnaleźli jednak jego mogiły.

Pierwszy festyn ludowy na cześć pochodzącego z Nieborów dra Pawła Oszeldy został zorganizowany przez Komitet Organizacyjny, składający się z nieborowian oraz

Gdzie ludzie
śpiewają,
tam dobre serca
mają.

Justyna Steczkowska

emioła

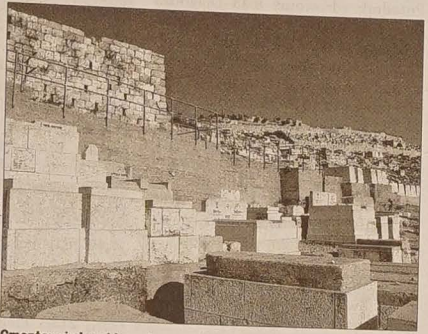
NR 229
DODATEK KULTURACKO-ARTYSTYCZNY

Redakcja Kazimierz Kaszper ♦ Materiały prosimy przysyłać pod adresem „GL” lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz ♦ Numer zamknięto 19. 5. 2006

Od mieszkającego w Tel Awiwie polskiego pisarza Józefa Kornbluma (biogram i fragment jego powieści *Miłość i szarańcza* publikowaliśmy w nr. 218) otrzymaliśmy interesującą rozprawę na temat losów narodu żydowskiego szczerą wiedzą, o tym etnikum i ziemi mu przypisanej. Rozprawę będziemy publikować w odcinkach przez siedem kolejnych numerów.

HISTORIA FUNKCJĄ GEOGRAFII, CZYLI Żydowskie fatum

Przez wąski pas ziemi łączący Afrykę z Azją przelatają rokrocznie, wiosną i jesienią, miliardy ptaków. Kraj tranzytowy również dla ludzi. Tędy od zarania ludzkości szły fale na podobój nowych ziem, proces trwający po dziś dzień. W czasach historycznych byli to Egipcjanie, Babilończycy, Hetyci, Hebrejowie, Filystyni, Persowie, Grecy, Rzymianie, Arabowie, Krzyżowcy, Mongołowie, Turcy, Francuzi, Anglicy, Żydzi, Amerykanie... Czego szukali w tej nadmorskiej, nieurodzajnej, niezdrowej strefie, nazwanej Palestyną po przybyszach zza morza, po których wszelki ślad zagał? Nie było tu co grabić, ale tędy wiodła droga do bogatego Egiptu, do legendarnych stolic kalifów Damasku i Bagdadu, dalej do Bizancjum, miasta Konstantynopla i do Europy. Był to też idealny zakątek dla przemysłowców i rabusiów czyhających na kupieckie karawany.

Cmentarz żydowski na zboczu Góry Oliwnej w Jerozolimie.

Nie wiemy co rzadzi rodem ludzkim, dlaczego nie może istnieć bez krwawych sporów, rabunków, coraz okrutniejszych wojen. Czy skrawek ziemi, o którym mowa, był tak wyjątkowo pożądanym kęsem, którego nie można było ominąć, dlatego że leżał na trasie wiodącej do owych krajów kryjących urojne, bajeczne bądź prawdziwe skarby? Tędy więc kroczyli tam i sam, jak owe wędrowne ptaki, niezliczone armie, huciąc i grabiąc ię się dąło. Na polach lego przemarszowego kraju stykali się, ścierali i mordowali nie tylko wojacy, ale zbiegały się również światowe nowinki, idee, wynalazki i religie. Mieszkańcy takich granicznych, tranzytowych rejonów rozwijają zdolności handlowe, językowe, umieją pośredniczyć, absorbować i wymieniać elementy kulturowe z sąsiednimi narodami. Tworzyła się wcześniej niż gdzie indziej tożsamość i świadomość narodowa.

Niestety kraje tranzytowe reprezentują również wartości strategiczne, stąd dążenie mocarstw do objęcia nad nimi swego patronatu. Palestyna była pod tym względem zawsze wyjątkowo ważnym elementem we wszystkich okrajach historycznych. Zamieszkuje ją narody były z reguły za słabe, by samodzielnie decydować o swoim losie, stąd zmuszone były do poszukiwania mocnych sprzymierzeńców i lawinować wśród mocarstw celem zabezpieczenia sobie maksimum bezpieczeństwa, często gołego istnienia.

Plemiona Hebrejów, które wtrąciły do Palestyny, wtedy jeszcze zwanej Kanaan, w XIII-XII wieku p.n.e. musieli początkowo płacić haracz mocniejszym sąsiadom. Względny okres niezależności (mityczna era królów Dawida i Salomona) wynikał z wewnętrznych problemów potężnego Egiptu, ale potem pojawił się na horyzoncie nowy groźny przeciwnik, który na czele milionowej armii wyruszył z odległego o tysiąc kilometrów Babilonu na podobój urodzajnego kraju nad Nilem. Żydzi, tak chyba nazywać ich trzeba po niewyjaśnionym do końca wygnaniu 10 pokoleń (Żydzi od pokolenia Juda) nie postawili na właściwego agresora, w przekonaniu, że opatrność nie opuści wybranego przez się narodu. W rezultacie Babilończycy zdobyli Jerozolimę, zburzyli

świątynię na Górze Moria, ośrodek kultu judaizmu i uprowadzili śmietankę społeczeństwa judejskiego do swego międzyrzecznego kraju (586 p.n.e.).

Po dalszych 80 latach, Persowie pokonawszy Babilon, wybierając się na podboje, pozwolili judejskim, zesłanym kapłanom powrócić na łono ojczyzny. Ci zaś uważali za swój obowiązek przekonać osierocony naród – po dobru czy po złemu – że został wybrany spośród wszystkich ludów, by po wszystkiej wieki bezkrytycznie wielbić swego Jedynego Boga.

Persów pobili Grecy, jakiś czas panowała rodzina Makabeuszów, ale wrócić niesnaski rodzinie sprawiły, że wezwano rzymskiego protektora. Wmaszerowały więc żelazne kohorty Rzymian, pozostawiając Judejczykom (Żydom) resztki znamię samorządzenia pod **Herodem**, królem z łaski, który wprawdzie wznosił wspaniałą nową świątynię, jest jednak z pochodzenia Idumejczykiem i nie satysfakcjonuje fanatycznych wyznawców Jedynego.

W r. 70 n.e. nie licząc się z przewagą rzymską, na przykład rozumowym przesłankom krainowicy fundamentalności żydowskiej opowiadują Jerozolimę i bohatersko walczą o utrzymanie niepodległości. Rzymianie nie rezygnują jednak z tak ważnej pozycji, legiony **Wespazjana** i **Tytusa** lamia powstanie, plądrują Jerozolimę, palą i burzą Świątynię. Rozwścieczeni oporem rzymscy okupanci zaorują miasto, wymazują nawet jego nazwę, a ludność, która uszła mieczom, pędzą w niewole.

Nie nauczywszy się niczego Żydzi Galilei powstają powtórnie (135-7 n.e.) przeciw Rzymianom, pragnąc odbudować straconą świetność, jest to walka beznadziejna i zakończona jeszcze gorszą tragedią. Na czele żydowskich bojowników stoi odważny, ale okrutny **Bar-Kochba**, namaszczony przez **Rabi Akiwę** na mesjasza. Kobić, wy-mordowani przez legiony Galilejczycy tracą ostatnie ślady państwowości, tym razem jest to masowa, mściwa rzeź, nieobdibitki idą w niewolę do Italii. Historyk **Jehoszafat Harkawi** określa klęskę miarą holocaustu. Rozpoczyna się galut, diaspora, wygnanie i rozproszenie. (Cdn.)
JÓZEF KORNBUM (wrzesień 2005)

Wiosna Poezji nad Olzą

WŁADYSŁAW SIKORA

Godzinki niczyje

(fragment poematu)

I
Do krwi docierać do krawędzi mitu
do jaźni skoziałej sobaczęj
w finale miał być przypyt
i wszystko miało być inaczej

Nieszczęście skraca bóle
lawina kopia pogłaskania
kochanie jest jak granat
Pan Bóg strzela kto roznosi kule?

Władze zawsze tu skądą
Henio matce w Polskę skinał
i pozostał z Bożej woli
też co szczyty tej co kryjomu
Obcy w domu po bryjomu
rozgarniamy święto plonów

II
Płynie Olza środkiem lata
i godzinki z traw wypłata
szły na becyrk becyrk z wrzaskiem
bo nie prasnie ni warszawskie
Ibów cieszyńskich zawracanie
jak to z nami będzie Panie

Dalej dośiąć dzień okrakiem
dalej zbierać macierzankę
dalej w ręce brać studzienne
krótkie chwile niepodzielne
Płynie Olza środkiem lata
Siostrę proszę proszę brata

W ramach Wiosny Poezji nad Olzą (główne imprezy odbyły się w dniach 21-23. 4. 2006) ogłoszony został II Konkurs Literacki im. Henryka Jasiczka. W kategorii poezji nagrodę zdobył poemat opatrzony godłem *Stonawka*. Jego autorem okazał się Władysław Sikora z Cz. Cieszyńska, nasz wydawca, badacz regionalnej literatury i sztuki oraz twórczości ludowej. Urodzony 10. 5. 1933 w Bocołowicach W. Sikora jest autorem m.in. tomów poezji *Próg* (1961), *Lato* (1966), *Henryk Nitra* (1981), *Tercyny* (1992), powieści *Za ojcem idę* (1984), szkiców literackich i esejów *Wielokropki* (1982), *Ojcowizna* (1998).

ZAGADKI LITERACKIE

Kto to napisał?

Kontynuujemy zabawę w rozszyfrowywanie autorów cytowanych fragmentów utworów. Żeby wziąć udział, wystarczy wysłać do redakcji GL odpowiedź wraz z własnymi danymi osobowymi. Na kopercie prosimy dopisać: „Zagadki literackie”. Termin nadsyłania odpowiedzi mija w szóstym dniu od daty ukazania się „Jemioły”. Losowanie zwycięzcy odbywa się w poniedziałki, wyniki są publikowane w następnym numerze.

W tym tygodniu można wygrać książkę *Szamanka zesza z gór Piotra Jana Kosa* wartości 130 Kc. A zatem, kto jest autorem poniższego fragmentu dialogu-rozprawy filozoficznej (w odpowiedzi mile widziany będzie również tytuł utworu):

???

U nas, na Śląsku
Piękno nie miało
Skąpych dłoń,
Patrz! Kraj jak ogród –
Kominów, świerków i jabłoni.

Autorem publikowanego w ub. tygodniu fragmentu dialogu-rozprawy filozoficznej był **Platon** (*Obrona Sokratesa*, Warszawa 1988, s. 254). Zwycięzcą został **Jan Kubiczek** z Hawierzowa. Nagroda czeka do odebrania w redakcji.

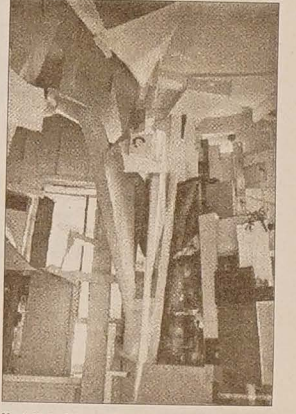
ALFABET SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ

Instalacja

Termin, który starszym pokoleniom kojarzy się przede wszystkim z pracą hydraulik lub elektryka. A jednak trudno wyobrazić sobie bez niego panoramę współczesnej sztuki. Instalacja bowiem, obok sztuki wideo, zdominowała sale wystawowe. Mówiąc najprościej, jest to dzieło przestrzenne złożone z wielu elementów. Twórca może stworzyć je od początku do końca sam, wykorzystując tradycyjne techniki artystyczne i wówczas mówimy o instalacjach malarskich (np. **Leon Tarasiewicz**) lub rzeźbiarskich. Może też skorzystać z tego, co znajduje dookoła siebie, od szpilki po samochód, i łącząc to w mniej lub bardziej zgrabną całość.

Za pierwszą pełnokrwistą instalację (choć wówczas tak nie nazwaną) uważa się **Merzbau Kurta Schwittersa**; dziwną formę, którą konstruował przez 10 lat (1923-33) i wypełnił nią niemal cały swój dom w Hanowerze (splonęła w 1945 r.).

W latach 60. pojawiły się **ENVIRONMENTS** (duże przestrzenne prace, w które widz może wejść, odgradzając się od otaczającego świata), ostatecznie wyparte ze słownika przez uniwersalne instalacje. Niektórzy twórcy i krytycy sztuki, dla podkreślenia subtelnych różnic, używają też pojęć **OBJEKT** lub **REALIZACJA**, co z grubsza znaczy to samo.
PIOTR SARZYŃSKI

Kurt Schwitters: Merzbau

TYGODNIK «POLITYKA» PRZYNIÓSŁ ROZMOWĘ Z CZARNOSKÓRYM AMERYKAŃSKIM REŻYSEREM FILMOWYM SPIKE'EM LEE, TWÓRCĄ KRYMINAŁU «PLAN DOSKONAŁY», KTÓRY WŁAŚNIE WSZEDŁ NA EKRANY POLSKICH KIN. OTO CIEKAWSZE FRAGMENTY

Wiele osób nazywa pana najbardziej niepokornym Afroamerykaninem.
– Tak uważają dziennikarze. W Ameryce jest wiele spraw, które rodzą gniew. Ale tylko nieliczni mają odwagę o nich głośno mówić. Ja nie mam oporów przed krytykowaniem. Sam decyduję, co mi wolno, a czego nie.

W „25. godzinie” obnaża pan wady amerykańskiego systemu więziennictwa. W „She Hate Me” atakuje pan koncerny farmaceutyczne, które bezprawnie zniechęcają ludzi. W „Planie doskonałym” przypomina pan o niesławnej przeszłości amerykańskich bankierów, którzy kolaborowali z faszystami...
– A teraz kręcę dokument o huraganie Katrina, który zrujnował Nowy Orlean. Ten film będzie oskarżaniem administracji **Busha**, choć sama tragedia wykracza oczywiście poza politykę. Istotne jest to, że w tak dramatycznej chwili wybrany demokratycznie prezydent po raz pierwszy w historii Stanów Zjednoczonych odwrócił się plecami do społeczeństwa.

Wierzy pan, że kino wpływa na rzeczywistość?

– Tak, w tym sensie, że może zmienić nastawienie do jakiejś sprawy. Pomijając spór, czy **Leni Riefenstahl** była nazistką, czy nie, jej arcydzieło *Triumf woli* poświęcone zjazdowi partii hitlerowskiej w Norymberdze przekonało wielu Niemców do faszystowskiej ideologii i budziło sympatię do przywódcy III Rzeszy.

Bardzo czarne myśli

Czy mógłby pan podać przykład własnego filmu, który wywarł znaczący wpływ na opinię publiczną?

– Z pewnością mój film *Rób co należy* dobrze zapamiętał **Ed Koch**, burmistrz Nowego Jorku, który w 1989 r. ponownie ubiegał się o to stanowisko. Przegrał wtedy z **Davidem Dinkinsem**, pierwszym i jak do tej pory jedynym czarnoskórym politykiem, który pełnił tak wysoką funkcję w mieście. Mój film o konfliktach rasowych w Brooklynie wszedł do kin latem, tuż przed kampanią wyborczą i jak się później okazało, przesądził o wygranej Dinkinsa.

Jak pan definiuje zjawisko kina Afroamerykanów? Czy w ogóle podzielał na twórców kolorowych i całą resztę ma sens? Czy akcentowanie tych różnic nie prowadzi do utrwalenia rasistowskich stereotypów?

– Trzeba zacząć od początku. Sprowadzenie niewolników do Ameryki odebrało im tożsamość. Bolesne próby zakorzenienia i społecznej identyfikacji kończyły się na ogół fiaskiem. Nazywano ich czarnuchami, Afroamerykanami, obcymi. Wie pan, co przesądza teraz o tym, że kogoś uznaje się za czarnego? Dam przykład. Włączając radio prowadzone przez czarnoskórych prezenterów, nie dowiemy się pan, że **Lenny Kravitz** jest jednym z nich. Króla reggae **Boba Marleya** wyłansowały białe media związane ze studenckimi campusami. On też nigdy nie był uznawany za czarnego. Dzisiaj o tym, czy ktoś jest czarny, decyduje jego status społeczny i zachowanie. Jeśli mieszkasz w dobrej dzielnicy, mówisz doskonale po angielsku i awansujesz, nikt nie zwróci uwagi na twój kolor skóry. Natomiast jeśli stoisz na rogu ulicy i zagadujesz slangiem – wtedy jesteś czarny. Rozmawiał **JANUSZ WRÓBLEWSKI**

Telewizja

WTOREK 23 MAJA

■ TVP 1

5.45 Eko-Europa (mag.) 6.00 Kawa czy herbata? (mag.) 8.00 Wiadomości 8.15 Wyjście na zakupy 8.19 Prosto w oczy 8.35 Smocze opowieści - Muzyczne łuski (s.) 9.05 Zygzałki (s.) 9.35 Ważne przemiany - Duma (film) 10.05 Nieustraszone - Cyrk (film USA) 10.50 Recepty Jedyńki - Mamo, boli mnie! 11.05 ZUS dla ciebie 11.45 Agrobiznes (mag.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Plebania (s.) 13.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 13.25 Sąsiedzi (s.) 13.55 Na celowniku (mag.) 14.05 Pod kłosem, czyli prognoza pogody 14.20 Świat według Einsteina 14.23 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... 14.50 Był taki dzień 23 maja 15.00 Wiadomości 15.10 Wiedźmy - Złodzieje samochodów (s.) 15.55 Moda na sukces (s.) 16.45 Sportowy Express 17.00 Telexpress 17.20 Na celowniku (mag.) 17.35 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 W pułapce strachu (film kanad.) 22.00 Sprawa dla reportera 22.30 Był taki dzień 23 maja 22.35 Prosto w oczy 22.55 Wiadomości 23.05 Non possumus: Prymas Stefan Wyszyński (film pol.) 0.00 Agenta ko stu twarzach (film USA) 0.40 Robert Schuman, muzyk Europy (film franc.) 1.30 Boski Michał Anioł (film ang.) 2.00 Był taki dzień 23 maja.

■ TVP 2

6.05 Złotopolscy (s.) 6.30 10 minut tylko dla siebie 6.45 Plecak pełen przygód (film pol.) 7.25 Od przedszkola do Opola (dla dzieci) 7.55 Przygód kilka wróbla Cwirka (s. anim.) 8.05 Detektyw w sutannie (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 11.05 M jak miłość (s.) 11.55 Nagroda Literacka NIKE - Nominacja 12.00 10 minut tylko dla siebie 12.10 Kochaj mnie 12.45 Święta wojna - Bercik burger (s.) 13.15 Najcenniejszy dar (film dok.) 14.10 Lokatory (s.) 14.35 Znaki czasu 14.55 Wydarzenia, wydarzenia 15.10 Gliniarz i prokurator 16.15 M jak miłość (s.) 17.15 Zorro (film USA) 18.25 Nagroda Literacka NIKE - Nominacja 19.00 Jeden z dziesięciu (pr. rozryw.) 19.35 Ale jazel! (mag.) 20.10 M jak miłość (s.) 21.10 Magazyn Ekspresu Reporterów 22.00 Panorama 22.20 Biznes 22.50 Kumpel (film nor.) 0.35 Człowiek na torze (film pol.).

■ TV KATOWICE

6.15 Ginaçe cywilizacja - Toradżowie z Sulawesii (film dok.) 7.10 Książki z górnej półki 7.50 Kalejdoskop bielski 8.05 Folklor żywy 8.48 Gość dnia 9.00 Transmisja obrad Sejmu 16.10 Roz-

KUMPLE

komediodramat, 2003, Norwegia
TVP 2, wtorek 23. 5., godz. 22.50
Reżyseria: Morten Tyldum
Występują: Nicolai Cleve Broch, Aksel Hennie, Anders Baasmo Kristiansen, Pia Tjelta i inni.

Współczesne Oslo. Trzej mieszkańcy razem 20-latkowie stonią od jakiegokolwiek stabilizacji. Kristoffer rozwija plakaty reklamowe. Geir, wielobicił gier playstation, jazdy na łyżwach i filmów wideo, pod maską beztrojskiego wesółka skrywa smutne tajemnice. Jedyni nieśmiały Stig Inge jako projektant stron internetowych może poszczepić się sporym miesięcznym dochodem. Pewnego dnia w ręce producenta telewizyjnego talk show trafia nagranie codziennego życia przyjaciół, zarejestrowane przez Kristoffera. Wkrótce koledy zostają gwiazdami.

DROGA PRZEZ PIEKŁO

165 min, 1997, USA/ Francja
Polsat, wtorek 23. 5., godz. 20.50
Reżyseria: Oliver Stone
Występują: Sean Penn, Jennifer Lopez, Nick Nolte, Powers Boothe, Claire Danes i inni.

Piekło jest całkiem blisko, niemal na wyciągnięcie ręki - zdaje się mówić Oliver Stone w swoim filmie. Jest nim głęboka amerykańska prowincja, odcięta od świata, zamknięta w ciasnym kręgu własnych spraw, koszmarnie odrealniona, zaludniona karykaturalnymi postaciami i groteskowo przerażająca. Konstruuje taki jej obraz, Stone wykorzystywał sprawdzone hollywoodzkie wzorce. Są tu więc i elementy westernu - postać samotnego przybysza znikąd, który pojawia się w miasteczku, czarnego filmu - piękna femme fatale, i burleski - powtarzające się złośliwe zbliżenie okoliczności, przed którym bohater na próżno usiłuje uciec, i wreszcie horroru, który osiąga kulminację w brutalnej scenie morderstwa. Ale przy wszystkich zapożyczeniach Stone dokonał też istotnego odstępstwa od utartych wzorów: choć jego bohater to outsider, którego pojawienie się w miasteczku wywołuje ponury zamęt, jest to zarazem jedyna postać, która budzi sympatię, gdyż długo się broni przed naporem zła.

mowa dnia 16.45 Aktualności 16.47 Kartka z kalendarza 16.50 Unijnym traktem 17.05 Służba zdrowiu 17.50 Relacje 18.00 Aktualności 18.40 Nasz reportaż 19.00 Okiem mistrza 19.15 Zbliżenia filmowe 19.30 W dobrym stylu 20.00 Telekurier 21.00 Echa dnia 21.50 Aktualności 21.15 To jest temat 23.00 Wiecy duchem. Aleksander Sołżenicyn (film USA) 0.00 Córki McLeod - Wizyta przyjaciół (s.) 1.40 Echa dnia.

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! 7.00 Adam i Ewa (s.) 7.30 Przygody Jackie Chan (s.) 7.55 Miodowe lata - Wspólny wróg 8.45 Gra w ciemno (pr. rozryw.) 9.45 Boston Public (s.) 10.45 Quizmania 12.00 Daleko od noszy (s.) 12.30 Samo życie (s.) 13.10 Miodowe lata (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Kochaj mnie, kochaj! (s.) 15.45 Wydarzenia 16.10 Interwencja 16.35 Świat według Bundy (s.) 17.05 Gra w ciemno (pr. rozryw.) 18.05 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie (s.) 20.15 O rety! Kabarety! 20.50 Droga przez piekło (film USA) 23.35 Boston Public (s.) 0.05 Pasionaci 0.35 Biznes Wydarzenia 0.40 Kuba Wojewódzki 1.00 Dziewczyny w bikini (quiz) 2.00 Magazyn sportowy 4.00 Love TV 5.00 BoomBox.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Czarodziejskie przedszkole 8.55 Śpiewanki 9.05 Teleranek 9.10 Klocki (dla dzieci) 9.30 Sprawa dla reportera 10.00 Wiadomości 10.05 Dzikie kraje (s.) 11.00 Talk show Jana Krausa 11.45 Tata jak mama (s. dok.) 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Ćwiczy z TVC 13.40 Świętynie wyglądał 14.00 Wiadomości 14.05 Chłopaki w akcji (mag. kul.) 14.30 Po czesku (pr. cykl.) 14.45 Wybory 2006 16.00 Wiadomości 16.05 Czarodziejskie przedszkole 16.35 Zbójnicy (s.)

17.00 Nie mam pracy (mag.) 17.30 AZ-kwiz (teleturniej) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czeskie głowy 18.30 Czarne owce (pr. publ.) 18.56 Losowanie Szczyńskiej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 20.00 Ranczo pod Zieloną Siódmką (s.) 20.30 Bananowe rybki (talk show) 21.05 List do ciebie 22.00 Na tropie (mag. krym.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.15 Prognoza pogody, sport 23.20 Spotkanie z Janem Burianem 23.50 Losowanie Szczyńskiej Dziesiątki 23.55 Wszystkie względne (s.) 0.15 Mieszkać - to sztuka 0.40 AZ-kwiz 1.00 Ally McBeal 1.45 Czy mnie zechcesz? 2.00 Kosmopolis.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Poradnik zdrowotny 8.35 Diagnosta (mag.) 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.30 AZ-kwiz (teleturniej) 11.55 Czeskie głowy 12.00 Euronews 12.30 Co może zrobić dla siebie 12.45 Styl (mag.) 13.10 Boisko 7 (dla dzieci) 15.15 Obiektyw (mag.) 15.25 Na pływaniu z J. Salomonem (talk show) 15.50 Wędrowcy z prehistorycznymi zwierzętami (s. dok.) 16.20 Euro do szkół! 16.35 Rodzina a szkoła 16.50 Populizm (mag.) 17.25 Blok publicystyki ekologicznej 18.00 Poprask (mag.) 18.30 Kultura.cz (mag.) 19.00 Wiadomości w języku migowym 19.05 Świat motorów (mag.) 19.50 Ćwiczy z TVC 20.00 Ten nasz czeski charakter (pr. cykl.) 20.30 Ołbrzymia fala (dok.) 21.20 Synkopa odporności 21.40 Wiedźmy (s.) 22.25 Poprask (mag.) 23.00 Pojedynk przywódców 23.45 Genus (s. dok.) 0.00 Świat motorów 0.45 W drzewach A.G. 1.30 Alfabet gwiazd 2.35 Regiony TVC24.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Stefanie (s.) 9.25 Cagney i Lacey: Widok przez szklany sufit (film USA) 11.05 To morderstwo, napisała (s.) 12.00 Terra Nostra (s.) 13.00 Hotel Hansson (s.) 13.55 JAG (s.) 14.50 Smallville (s.) 15.55 Gliniarz i prokurator (s.) 16.45 Właśnie teraz 16.50 Julie Lescaut (s.) 18.50 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) 21.10 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 22.05 Kompania braci (s.) 23.10 Miejsce zbrodni Hamburg: Pasażer (film niem.) 0.45 Uczucie i romans (s. erot.) 2.35 Do-Re-Mi.

■ PRIMA

6.25 Roseanne (s.) 6.50 Tazmania (s. anim.) 7.20 Szansa bez granic (pr. roz.) 8.20 Nieposkromiona Lucia (s.) 9.20 Dziką kotka (s.) 10.20 Prima jazda 11.15 Szczyr wodne (s.) 12.15 E/R (s.) 13.15 Rewir Wolfa (s.) 14.20 Hunter (s.) 15.25 M.A.S.H. (s.) 16.30 Big Ben (s.) 18.30 „VyVoleni” (reality show) 18.40 Wiadomości regionalne 18.45 Prima TV 18.50 Minuty regionu 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Extra (mag.) 19.45 „VyVoleni” 19.55 Więzy rodzinne (s.) 21.10 „VyVoleni” 23.30 Falszywi przyjaciel (film USA) 1.30 Szybka wygrana.

ŚRODA 24 MAJA

■ TVP 1

5.45 Wpisani w krajobraz 6.00 Kawa czy herbata? (mag.) 8.00 Wiadomości 8.15 Wyjście na zakupy 8.19 Prosto w oczy 8.35 Cedric - Wizyta premiera (s.) 8.50 Sąsiedzi - Obraz (s.) 9.00 Domisie - Przyjaciel ślimak 9.30 Lattek - Szalona petarda 10.00 Don Matteo - Więzienna przeszłość (s.) 10.55 Wielki świat małych odkrywców - Ciicho szta 11.45 Agrobiznes (mag.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Plebania (s.) 13.05 Jaka to melodia? (teleturniej) 13.30 Przed Opolem 13.55 Na celowniku (mag.) 14.05 Program edukacyjny 14.25 Raj 14.50 Był taki dzień 24 maja 15.00 Wiadomości 15.10 Warto kochać (s.) 16.00 Moda na sukces (s.) 16.50 Sportowy Express 17.00 Telexpress 17.20 „Jestem Mu wdzięczny...” wywiad z Jeżo Świątobliwścią Benedyktem XVI

■ TVP 2

6.00 Wstawaj! Gramy! 7.00 Adam i Ewa (s.) 7.30 B-Daman (s.) 7.55 Miodowe lata - Trup w szafie (s.) 8.45 Gra w ciemno 9.45 Boston Public (s.) 10.45 Quizmania 12.00 Daleko od noszy (s.) 12.30 Samo życie (s.) 13.10 Miodowe lata (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Pensjonat pod Różą (s.) 15.45 Wydarzenia 16.10 Interwencja 16.35 Pójdź za mną - testament Jana

DOM DLA MOJEJ CÓRKI

105 min, 2001, USA
TVP 1, środa 24. 5., godz. 20.20
Reżyseria: Dick Lowry
Występują: Kimberly Williams, Campbell Scott, Eric Close, Alexa Vega, Amanda Fein i inni.

Dianne Parker wychodzi za mąż za przystojnego i charyzmatycznego Marka McCune. Desperacko pragnie idealnego małżeństwa, bezpieczeństwa, szczęścia i namiętności. Jednak, gdy rodzi im się niepełnosprawna córka Julia, udręczony Mark odchodzi. Dianne musi sama stawić czoło wyzwaniom jakie niesie za sobą samotne wychowanie Julii. Poznaje też dziewczynkę Amy, której odmienia jej spojrzenie na świat i dodaje nadziei na przyszłość. Dianne uświadamia sobie, że czasem trzeba się zgubić, aby odnaleźć właściwą drogę do domu.

17.40 Klan (s.) 18.05 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Plebania (s.) 18.55 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Dom dla mojej córki (film USA) 21.55 Pięłgrzymka Benedykta XVI do Polski 22.25 Po prostu pytam 22.55 Prosto w oczy 23.10 Wiadomości 23.20 Był taki dzień 24 maja 23.25 Non possumus: Prymas Stefan Wyszyński 0.20 Plus minus (mag.) 0.45 Film fabularny 2.15 Rzeczy i ludzie - Kambodża (film niem.) 2.40 Był taki dzień 24 maja.

■ TVP 2

6.10 Złotopolscy (s.) 6.35 10 minut tylko dla siebie 6.45 Plecak pełen przygód (s.) 7.25 Od przedszkola do Opola (dla dzieci) 7.55 Przygód kilka wróbla Cwirka (s. anim.) 8.05 Detektyw w sutannie (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 11.10 M jak miłość (s.) 12.00 Podróż kulinarne Roberta Makłowicza - Dawnych wspomnień smak 12.45 Święta wojna - Kucharz (s.) 13.10 Świrny 2006 - najbardziej zwariowany plebiscyt 14.05 Lokatory (s.) 14.35 Po obu stronach Odry 15.05 Gliniarz i prokurator (s.) 15.50 Twój portfel (pr. eduk.) 16.00 Panorama 16.15 M jak miłość (s.) 17.15 Zorro (s.) 17.40 Kocha, lubi, szanuje... wywiady Doroty Wellman 18.00 Program lokalny 18.50 Poradnik pielgrzyma 19.00 Jeden z dziesięciu 19.30 Być dla Polski, być dla Polaków 20.05 Prymas: Trzy lata z 22.00 Panorama 22.20 Biznes 22.45 Konfrontacja (pr. public.) 23.30 Morderstwo i złe zachowanie (film USA) 1.00 Dzieciństwo w ukryciu (film USA).

■ TV KATOWICE

6.15 Ginaçe cywilizacja - Lud Ciang z Sycyzanu (film dok.) 7.10 Książki z górnej półki 7.50 Unijnym traktem 8.05 Służba zdrowiu 8.48 Gość dnia 9.00 Transmisja obrad Sejmu 16.10 Rozmowa dnia 16.45 Aktualności 16.47 Kartka z kalendarza 16.50 Telewizyjny Uniwersytet Trzeciego Wieku 17.05 Trójka tam była 17.50 Kronika miejska Rybnik 18.00 Aktualności 18.40 Powiedz stop 19.00 Trudny rynek 19.25 Z życia Kościoła 19.50 TV Katowice zaprasza 21.10 Echa dnia 21.50 Aktualności 22.15 To jest temat 23.15 Salon polityki 0.05 Czarne serce (film włoski) 2.40 Studio pogoda 2.45 Echa dnia.

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! 7.00 Adam i Ewa (s.) 7.30 B-Daman (s.) 7.55 Miodowe lata - Trup w szafie (s.) 8.45 Gra w ciemno 9.45 Boston Public (s.) 10.45 Quizmania 12.00 Daleko od noszy (s.) 12.30 Samo życie (s.) 13.10 Miodowe lata (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Pensjonat pod Różą (s.) 15.45 Wydarzenia 16.10 Interwencja 16.35 Pójdź za mną - testament Jana

Pawła II 18.05 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie (s.) 20.15 Daleko od noszy (s.) 20.45 Do diabła z miłością (film USA) 23.05 Fala zbrodni - Piekło dla wszystkich (s.) 0.05 Biznes Wydarzenia 0.30 Playboy Special: Miłość w niebezpiecznych miesiącach 1.30 Love TV 2.30 BoomBox (pr. muz.).

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Czarodziejskie przedszkole 9.00 Zbójnicy (s.) 9.25 Wiat rekordów Guinnessa 9.50 Poradnik zdrowotny 10.00 Wiadomości 10.05 Zakochany anioł (film USA) 11.40 Zyrto (mag.) 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.25 Ćwiczy z TVC 13.35 Mieszkać - to sztuka (mag.) 14.00 Wiadomości 14.05 Kamera w podróży 14.35 Spozatrzenia z zagranicy 14.45 Wybory 2006 16.00 Wiadomości 16.05 Czarodziejskie przedszkole 16.35 Labyrinth (dla dzieci) 17.00 Z jakubem na ryby (mag.) 17.30 AZ-kwiz (teleturniej) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czeskie głowy 18.30 Pod pokrywką (mag.) 18.56 Losowanie Szczyńskiej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Dzikie kraje (s.) 21.00 Wyzwolił party (mag.) 21.40 Ally McBeal (s.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.15 Prognoza pogody, sport 23.20 Losowanie Sportki i Szansy 23.25 Losowanie Szczyńskiej 10 23.30 Gaud Afternoon (film hiszp.) 1.00 Ten nasz czeski charakter 1.30 AZ-kwiz 1.55 Allo! Allo! (s.) 2.20 W tak dobrany towarzystwie.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.35 Babilon (mag.) 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.30 AZ-kwiz (teleturniej) 11.55 Czeskie głowy 12.00 Euronews 12.55 Allo! Allo! (s.) 13.20 Hobby magazyn J. Bohdalowej 13.45 Blok publicystyki ekologicznej 14.20 Poprask (mag.) 14.50 Telewizyjna szkoła 15.00 Małe duże gry i zderzenia 15.20 Game Page (mag.) 15.40 Kwartet (mag.) 16.10 Prymat (mag.) 16.35 Telewizyjny uniwersytet 17.30 Kosmopolis (mag.) 18.00 Terra musca (mag.) 18.40 Świat książek (mag.) 19.00 Wiadomości w języku migowym 19.05 Blok programów sportowych 19.50 Ćwiczy z TVC 20.00 Europejski film: Mój ojciec (film niem.) 21.30 Echo Praskiej Wiosny 21.40 Klub dokumentalny: Wojna w Hollywood 22.35 Ołbrzymia fala (dok.) 23.25 Babilon (mag.) 23.50 Śladami Amazonii (dok.) 0.20 „Spiritual kvintet” (koncert) 2.20 Góra Bawaria.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Stefanie (s.) 9.25 Szczyńska zamiana (film niem.) 11.00 Wyprawa do królestwa gadów (s. dok.) 11.30 To morderstwo, napisała (s.) 12.25 Terra Nostra (s.) 13.25 Hotel Hansson (s.) 14.15 JAG (s.) 15.15 Andromeda (s.) 16.05 Gliniarz i prokurator (s.) 16.45 Właśnie teraz 17.05 Julie Lescaut (s.) 18.50 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 „Kameklat” (film czeski) 22.00 Na własne oczy (pr. publ.) 22.50 Nowa podróżniczo-public. 22.50 W potrzasku (film USA) 1.25 O zbrodni o morderstwa (s.) 2.45 Na własne oczy.

■ PRIMA

6.25 Roseanne (s.) 6.50 Tazmania (s. anim.) 7.20 Szansa bez granic (pr. roz.) 8.20 Nieposkromiona Lucia (s.) 9.20 Dziką kotka (s.) 10.20 Prima jazda 11.10 Szczyr wodne (s.) 12.15 E/R (s.) 13.15 Rewir Wolfa (s.) 14.20 Hunter (s.) 15.20 M.A.S.H. (s.) 16.30 Big Ben (s.) 18.30 „VyVoleni” 18.40 Wiadomości regionalne 18.45 Prima TV 18.50 Minuty regionu 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Extra (mag.) 19.45 „VyVoleni” 19.55 Niania (mag.) 21.10 Wydarzenia 21.15 show 20.50 „VyVoleni” 22.05 Wydarzenia (film USA) 0.30 „VyVoleni” 1.00 t-music 1.55 Szybka wygrana
Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

Dnia 23 maja 2006 obchodzi piękny jubileusz 80-letnia urodzin

pani MARIA FONIOK
z Bystrzycy nad Olzą

Serdeczne życzenia zdrowia, szczęścia, błogosławieństwa Bożego, pogody ducha i dużo radości życzą Ewa i Robert z rodziny. GL-237

Odszedł,
lecz w sercach naszych żyjesz i jesteś z nami.

Dnia 22. 5. 2006 obchodziliśmy 80. urodziny

śp. WŁADYSŁAW HENACZ
z Trzyńca

Zaś 21. 7. 2006 minie 1. rocznica Jego śmierci. Z miłością i szacunkiem wspomina córka z rodziny. GL-236

W teatrze

SCENA CZESKA - CZ. CIESZYN: „Ti w tom” (23, godz. 10.00, studencki).

▲ „Hrdy budzes” (23, godz. 19.00, grupa A).

KARWINA: „Ti w tom” (24, godz. 19.00, grupa A).

SCENA POLSKA - ORŁOWA: Historia żółtej cizemki (24, godz. 19.00, grupa ORP).

W kinach

KARWINA - Centrum: Mission: Impossible III (23, 24, godz. 17.45); Casanova (23-24, godz. 20.00); Reflex: Dziewiąty dzień (23, 24, godz. 20.00); Underworld: Evolution (23, 24, godz. 17.00); **TRZYNIEC - Kosmos:** Mgła (23, 24, godz. 17.30); Pierwszy po Bogu (23, 24, godz. 20.00); **HAWIERZÓW - Centrum:** Charlie i fabryka czekolady (23, 24, godz. 15.30); Firewall (23, 24, godz. 17.45); Casanova (23, 24, godz. 20.00); **CIESZYN - Piast:** Leslie (23, 24, godz. 16.00); Francuski numer (23, 24, godz. 18.00); Nagi instykt 2 (23, 24, godz. 20.00).

W na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, czw. 18.00, TVC 2, pt. 7.30.

POLSKIE AUDYJCJE: UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyńiec 105,3 m, po-pt: 19.00, nie: 18.30.

W terenie

CIERLICKO - zbiórka humanitarna w sobotę 27. 5. w godz. 8-12 w Cierlicko koło kościoła ewangelickiego. Prosimy dobrać zapakować rzeczy. Pomoc finansowa mile widziana.

HAWIERZÓW ŻYWCICE - MK PZKO zaprasza na spotkanie z okazji Dnia Matki 24. 5. o godz. 16.00 do miejscowej restauracji.

SUCHA GÓRNA - MK PZKO informuje o wolnych miejscach na wycieczkę 10. 6. do Náměstí na Hańe, Sternberka i Nowego Jiczyna. Zgłoszenia z opłatą 100 Kc przyjmują od zaraz Alfred Lotter, tel. 737 977 935.

HAWIERZÓW MIASTO - Zarząd zaprasza na zebranie sprawozdawczo-programowe w czwartek 25. 5. o godz. 16.00 do świetlicy przy ul. Matuska 2. Zebranie będzie połączone z obchodami Dnia Matki.

▲ Klub Emerytów zaprasza na spotkanie klubowe w czwartek 25. 5. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuska 2.

Ogłoszenia do „Głosu Ludu” przyjmowane są w dni powszednie: w godz. 8.30-15.30 w redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn, e-mail: ogloszenia@glosulodu.cz w godz. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelnic 18, Czeski Cieszyn; w godz. otwarcia w Odd. Literatury Pol. Biblioteki w Karwinie Frysztaście (przy rynku).

Kronika Rodzinna

*Kto kochał - nie zapomni,
Kto znał - niechaj wspomni.*

Dnia 24 maja 2006 mija 6. rocznica śmierci naszej Kochanej, Nieodżałowanej Mamusi i Babci

śp. HELENY KUBECZAKOWEJ
z domu Kantor. Z szacunkiem i miłością wspominają najbliżsi. RK-074

ORŁOWA PORĘBA I PIETWAŁD

- MK PZKO zaprasza na świetlicę z okazji Dnia Porębie. Program kulturalny zapewniony.

CZ. CIESZYN - Biblioteka Miejska przy ul. Havlička zaprasza na jubileuszowe - 50. spotkanie z cyklu „Podróże bliskie i dalekie.” W środę 24. 5. spotkamy się o godz. 14 przy Strzelnicy i pojedziemy zwiedzić Bibliotekę Miejską w Cieszynie, która w tych dniach obchodzi 60-lecie działalności.

RYCHWAŁD - MK PZKO zaprasza 27. 5. o godz. 15.30 na „Majowe popołudnie”. W programie: smażenie jajecznicy oraz prelekcja Cecylii Gilowej „O stresie”.

OBWÓD KARWINA - zebranie Rady Obwodowej odbędzie się w środę 24. 5. o godz. 16.00 w Domu PZKO w Karwinie Raju.

PTTS „BŚ” - grupa karwińska oraz KaPaRo zapraszają 26. 5. o godz. 16.00 do Klubu PZKO Karwinia 6 na smażenie jajecznicy.

Koncerty

CZ. CIESZYN - MK PZKO Cz. Cieszyn Centrum i Chór Mieszany „Harfa” zapraszają na Koncert Wiosenny z okazji Dnia Matki w piątek 26. 5. o godz. 18.00 w MOK Strzelnica. Wystąpią chóry „Harfa” i „Gouldan-Ropica” oraz harfistka Ewa Jaślar-Walicka i jej uczennice. Od godz. 17.00 i po koncercie zapraszamy na spotkanie towarzyskie przy kawie i kolacjach.

NAWSIE - Chór Żeński „Melodia” zaprasza na koncert 28. 5. o godz. 17.00 do Domu PZKO w Nawsiu. Gościnnie wystąpi Chór Kameralny Osrodek Kultury (PL) pod batutą Aleksandry Paszek-Trefon. W programie najpiękniejsze melodie świata.

Trlopl

JASTARNIA - tanie pokoje nad morzem. Tel. 0048 58-675 25 42, tel. 558 712 050. AD-069

»Drops« i jajecznica

OLBRACHCICE (Dom) - W Domu PZKO odbyły się obchody Dnia Matki połączone ze „smażeniem jajecznicy”. Pogoda sprzyjała, niestety MŚ w hokeju były dla tej imprezy mocną konkurencją. Program przygotowany przez teatrzyk dziecięcy „Drops” (działający pod skrzydłami MK PZKO) obejrzało zaledwie około 50 osób - głównie rodziców i dziadków małych aktorów.

W pierwszej części programu „Dropsa” były wiersze i piosenki nie tylko dla mamy, ale również dla taty, albowiem święto ojców przypada w przyszłym miesiącu. W drugiej części w śląskich strojach przedstawili ludowe tańce i piosenki. Na finał zaśpiewali „Dzieweczke ze Śląska”.

Wystawy

GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO, Wielka Galeria: do 25. 6. wystawa Oldřicha Kodeša - wybór z twórczości. Otwarte po-pt: 9-15 po zgłoszeniu na portierni TC.

▲ **Biała Galeria:** do 28. 5. wystawa Jana Kavana - „Grafika”. Otwarte po-pt: 9-15 po zgłoszeniu na portierni TC.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ - sala wystaw Muzeum w Cz. Cieszynie, Hlavní tř. 3: ekspozycja stała „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”.

▲ do 28. 5. wystawa „Pieśni wydane na światło”. Otwarte wt-pt: 8-16, so-nie: 13-17.

▲ **PARK ARCHEOLOGICZNY, Kocobędz Podobora:** W dni robocze termin odwiedzin trzeba uzgodnić z pracownikami muzeum pod nr. tel. 558 711 866 lub e-mail: program@muzeumct.cz, w weekendy można przyjechać bezpośrednio. Otwarte do 31. 10. wt-nie: 9-16.

▲ **MUZEUM TRAGEDII ŻYWOICIEKIEJ, Hawierzów Żywocice:** do 15. 10. historyczna wystawa „Drewniane kościoły w Cieszynie”. Otwarte wt-pt: 8-16, so-nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW W JABLONKOWIE, rynek Mariański 14:** wystawa stała „Z przeszłości Jablonkowa i okolicy”. Otwarte wt-pt: 8-16, so-nie: 13-17.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie:** stała ekspozycja „Czarodziejski świat tramwajów”, do 31. 12. wystawa „Od plomienia do żarówki”. Otwarte wt-pt: 8-16, so-nie: 13-17.

▲ **KOTUŁOWA DRZEWIONKA, Hawierzów Błędowice:** ekspozycja stała „Mieszkanie ludowe i tradycje rolnictwa w Cieszynie”. Otwarte wt-pt: 8-16, so-nie: 13-17.

SALA WYSTAW MUSAION, Hawierzów, Dělnická 14: do 10. 9. wystawa „Kwiaty ogrodowe w lustrze cieszyńskiego haftu”. Otwarte wt-pt: 8-16, so-nie: 13-17.

SALA MÁNESA, DK Karwinia: do 26. 5. wystawa Františka Peška „Ex voto” - wybór z twórczości 1990-2005. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 10-18.

Po wystawie prac witrażowych w Bibliotece Regionalnej w Karwinie Frysztaście otwarta została wystawa klejnotów autorstwa Jiřego Tomana. W witrażach i na planszach pokazane są głównie wyroby z drutów miedzianych, mosiężnych, ze stali nierdzewnej, a także powlekanych metalami szlachetnymi, malowanych itp. Wystawę oglądać można do 29 maja w godzinach otwarcia biblioteki. Na zdjęciu fragment ekspozycji.

»Chagall« w Pradze

W Pradze rozpoczęły się wczoraj V Targi Sztuki Współczesnej „Art Prague”, na których przedstawia się 40 galerii z siedmiu krajów Europy i Azji - RC, Francji, Japonii, Holandii, Niemiec, Słowacji i Włoch. Jedynym reprezentantem województwa morawo-śląskiego jest ostrawskie Centrum Plastyczne „Chagall”. W ciągu 6 dni w trzech salach wystawowych zaprezentowanych zostanie 600 dzieł 400 artystów.

Ostrawski „Chagall” w słynnej galerii „Mánes” reprezentowany będą rzeźby i obrazy czeskiego artysty (rzeźbiarza, malarza, literata i pedagoga) **Vladimír Preclík** (ur. 1929) oraz prace jego niezwykłej żony **Zdeny Fibichovej**. Najróżniejsze dzieła sztuki plastycznej oglądać będzie można również w galeriach Václava Špály oraz „Nová síň” codziennie w godz. od 10 do 20, a w czwartek 25. 5. do godz. 22. (o)

BIBLIOTEKA POSZERZA ZAKRES WIEDZY DZIECI

Prelekcja o wszechświecie

Biblioteka to miejsce niezwykle i bardzo ciekawe. Dziś biblioteki nie tylko pożyczają książki. W ich ofercie jest korzystanie z Internetu, a także spotkania z ciekawymi ludźmi, pogadanki, prelekcje. Ostatnia, przeznaczona dla klas szóstej, miała miejsce w czeskosłowackiej Bibliotece Miejskiej przy ul. Havlička. Jej tematem były wszechświat, galaktyki, planety. Prelekcję przygotował **František Zajac**, członek Klubu Astronomicznego przy MOK „Strzelnica”.

Za pośrednictwem zdjęć, które pokazał, można było przeniesić się daleko w przestrzeń kosmiczną, podziwiać niezwykle widoki Marsa, Wenus, czy wielkości największej planety naszej galaktyki, Jowisza, dowiedzieć się, z czego tak właściwie są stworzone pierścienie Saturna, wysłuchać szeregu ciekawych informacji na temat planety czy „nieplanety”, Plutona. Zobaczyć też można było wiele innych galaktyk, zdjęć Słońca, najmniejszej planety, Merkurego, podziwiać wspaniałe obrazy księżycy, sond kosmicznych, a zwłaszcza niezwykle zdjęcia wykonane z teleskopu Hubble’a.

Teleskop ten uczestniczy w niecodziennych badaniach kosmosu, takich jak badania nad ciemną materią, rozszerzaniem się wszechświata czy szukanie planet poza naszym układem słonecznym.

Na pośrednictwem zdjęć, które pokazał, można było przeniesić się daleko w przestrzeń kosmiczną, podziwiać niezwykle widoki Marsa, Wenus, czy wielkości największej planety naszej galaktyki, Jowisza, dowiedzieć się, z czego tak właściwie są stworzone pierścienie Saturna, wysłuchać szeregu ciekawych informacji na temat planety czy „nieplanety”, Plutona. Zobaczyć też można było wiele innych galaktyk, zdjęć Słońca, najmniejszej planety, Merkurego, podziwiać wspaniałe obrazy księżycy, sond kosmicznych, a zwłaszcza niezwykle zdjęcia wykonane z teleskopu Hubble’a.

Nie zabrakło też informacji na temat Kosmicznego Teleskopu Hubble’a, czyli teleskopu o średnicy

Prelegent mówił też na temat Księżycy, przedstawił kilka ciekawostek na temat zaćmienia Słońca itd. Na zakończenie zaproszono młodzież zainteresowaną problematyką kosmosu do cieszyńskiego obserwatorium astronomicznego. BJK

Czeskosłowacy szóstoklasisci z uwagą słuchają prelekcji o wszechświecie Františka Zajaca.

